

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 70/2015
12.11.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у правној ствари тужилаца Д.М. из Б. и В.М. из Б., чији је заједнички пуномоћник Н.В., адвокат из Б., против туженог П.з.с.д. О.&Т.М. д.о.о. из Б., чији је пуномоћник В.Р., адвокат из Б., ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4772/14 од 01.10.2014. године, у седници одржаној 12.11.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4772/14 од 01.10.2014. године.

Образложење

Међупресудом Вишег суда у Београду П 20029/10 од 29.10.2013. године, у првом ставу изреке, утврђено је да је тужилац Д.М. из Б. аутор дела ... комична опера у два дела, адаптација, драматуршка обрада и либрето у прози Д.М. по истоименој комедији Никола Макијавелија, као и да је тужиља В.М. из Б. аутор дела – стихови за ... комичну оперу у два дела, по либрету и адаптацији Д.М., истоимене комедије Никола Макијавелија, са верзијама, на основу којих ауторских дела је године премијерно приказана истоимена опера туженог О.&Т.М. из Б., као и да је основано потраживање тужиоца Д.М. на име накнаде имовинске и неимовинске штете због повреде моралних и имовинских ауторских права, као и потраживање тужиље В.М. на име накнаде имовинске штете, због повреде имовинских ауторских права. У другом ставу изреке, одлучено је да се застане са поступком у погледу расправљања о висини и о преосталом делу тужбеног захтева, као и о трошковима поступка, до правноснажности међупресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4772/14 од 01.10.2014. године, одбијена је жалба туженог као неоснована и потврђена међупресуда Вишег суда у Београду П 20029/10 од 29.10.2013. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су дали одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац Д.М. из Б. је почев од године, када је засновао радни однос на неодређено време код туженог, био на радном месту уметничког директора у музичко-сценском сектору, све до године када му је радни однос престао. У том периоду је написао либрето у прози, урадио драматуршку обраду и адаптацију за комичну оперу ... , према истоименој комедији Никола Макијавелија, иако његове радне обавезе, као уметничког директора у музичко-сценском сектору, нису обухватале ни писање либрета, нити драматуршку обраду и адаптацију за оперу. Тужиља В.М., супруга тужиоца Д.М., на основу наведеног либрета, а на захтев композитора, написала је стихове за ову комичну оперу. Тужени је компоновање опере поверио композитору И.Ј., који је ову оперу компоновао, на основу либрета тужиоца првог реда и на основу стихова тужиље другог реда. Упркос жељи тужиоца првог реда да ову оперу и режира, тужени је режију поверио другом лицу (С.У.). Тужени је у средствима јавног информисања рекламирао ову оперу, означавајући при том тужиоца првог реда као либретисту и тужиљу другог реда као аутора стихова. У првобитном нотном материјалу подељеном уметницима који су учествовали у извођењу, а који је штампао тужени, била су означена имена тужилаца као аутора. У штампаном програму за представу, на плакату за комичну оперу као и на касније урађеним примерцима партитура и клавирских извода изостављено је име тужиоца Д.М., или оба тужиоца, а тамо где је тужиља В.М. наведена као аутор стихова, погрешно је написано да су стихови написани по драми Николе Макијавелија, чиме је изостављено да се ради о стиховима по либрету Д.М.. Ова комична опера постављена је и извођена на сцени туженог и то премијерно дана године. Тужени при том тужиоцима није исплатио ни ауторски хонорар. Тужиоци су регистровали своја ауторска дела, тако да је тужилац Д.М. аутор дела ... комична опера у два дела – адаптација, драматуршка обрада и либрето у прози по истоименој комедији Никола Макијавелија, а тужиља В.М., аутор дела стихови за ... – комичну оперу у два дела, по либрету и адаптацији Д. М. истоимене комедије Николе Макијавелија.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да су тужиоци наведених ауторских дела, те да је основано потраживање тужиоца Д.М. на име накнаде имовинске и неимовинске штете због повреде моралних и имовинских ауторских права, као и потраживање тужиље В.М., на име накнаде имовинске штете због повреде имовинских ауторских права.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о ауторских и сродним правима („Службени гласник СЦГ“ број 61/2004), који се у конкретном случају примењује, прописано је да

је ауторско дело оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну и другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине. Чланом 8. истог закона, прописано је да аутор ужива морална и имовинска права у погледу свог ауторског дела од тренутка настанка ауторског дела. Одредбом члана 9. став 1. истог закона, прописано је да је аутор физичко лице које је створило ауторско дело (у даљем тексту: дело). Чланом 14. истог закона прописано је да аутор има искључиво право да му се призна ауторство на његовом делу. Одредбом члана 15. став 1. истог закона, прописано је да аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно. Чланом 16. истог закона прописано је да аутор има искључиво право да објави своје дело и одреди начин на који ће се оно објавити, као и да, до објављивања дела, само аутор има искључиво право да јавно даје обавештење о садржини дела или да описује своје дело. Чланом 19. истог закона, прописано је да аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела, те да за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада, ако овим законом или уговором није друкчије одређено. Чланом 25. истог закона, прописано је да аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи извођење свог дела, као и да се извођење, у смислу става 1. овог члана, сматра јавно саопштавање несценских дела (говор, музика) уживо пред публиком. Одредбама члана 177. став 1. тачка 1. истог закона, прописано је да носилац ауторског права, интерпетатор, произвођач фонограма, произвођач видеограма, произвођач емисије, произвођач базе података и стицалац искључивих овлашћења на ауторска и сродна права може тужбом да захтева нарочито утврђење повреде права, док је у ставу 2. прописано да аутор, односно интерпетатор, има право на тужбу за накнаду неимовинске штете због повреде својих моралних права.

Како тужени није означио тужиоце као ауторе наведених дела, нити им је исплатио ауторски хонорар, повредио је њихова ауторска права из цитираних одредаба Закона о ауторским и сродним правима, јер је на основу њихових ауторских дела, на сцени туженог, постављена и извођена комична опера ..., према истоименој комедији Никола Макијавелија и то премијерно дана године.

Суд је ценио наводе ревизије, па је нашао да су неосновани, јер представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге које овај суд у свему прихвата. Истовремено се наводима о погрешној примени материјалног права указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, што није дозвољено, у смислу члана 398. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу члана 405. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**